

Az MSZÉSZ szakmai állásfoglalása a BDTM által kidolgozott Budapest Turizmus Stratégia 2012/2013-1017 anyagról

Véleményünk megfogalmazása előtt arra szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy az MSZÉSZ álláspontja szerint Budapest turizmus stratégiája akkor lehet sikeres, ha az hozzájárul a fővárosban a turizmusban működő vállalkozások, s ebben az esetben a szállodák vendégforgalmának, árbevételének növekedéséhez, elősegíti fenntartható, gazdaságos működésüket. Ugyanakkor azt gondoljuk, hogy a turisztikai vállalkozások, a szállodák sikeres működése előnyös úgy az itt lakók, mint Budapest Önkormányzata számára. Ha sikeresek a vállalkozások, akkor több lesz a munkahely, új beruházásokra kerül sor, emelkednek az önkormányzati és állami adóbevételek. Azt is meg kívánjuk jegyezni, hogy Budapest Önkormányzatai közvetlenül nemcsak az IFA-ból, de a szállodák által a Főváros és a kerületek részére befizetett iparűzési, építményadóból is részesül egyebek mellett.

Összefoglaló

- **Az 5 évre szóló Budapest Turizmus Stratégiát helyes lett volna az MT Zrt-vel együttműködve, valamint Budapest városfejlesztési elképzeléseinek az anyagban leírtaknál nagyobb hangsúllyal, alaposabban figyelembe vételével elkészíteni.**
- **Az egész anyagban sok bizonytalanság érzékelhető, amiben szerepe lehet annak is, hogy a BDTM finanszírozása nem megoldott** (IFA beszédése a kerületek által, annak 25%-ának eddig át nem utalása), **hogy Budapest városfejlesztési stratégiája – tudomásunk szerint - nincs kidolgozva, hogy a Főváros súlyos finanszírozási, városüzemeltetési problémákkal küzd.**
- **Az anyag egyáltalán nem foglalkozik azzal, hogyan lesz gazdaságilag fenntartható a Főváros turisztikai vállalkozásainak működése** (IFA anomáliák, emelkedő építményadó, 2012 január 1-től magasabb ÁFA, a Liszt Ferenc Airport napokban megszavazott ingatlanadója, stb.) **ugyanis növekszik a vállalkozások adóterhelése, miközben pl. a főváros szállodáinak összes árbevétele – a gazdasági válságból való kilábalás megindulása ellenére - 2011-ben a 2007 évben elértnél alacsonyabb volt.**
- **Az egész anyagban kevés a szám, nem alapos a helyzetfelmérés, nem látszik, hogy 5 év múlva, 2017-re a Főváros turizmusa hova akar eljutni, milyen célokat akar megvalósítani. Nem látszik, hogy Budapest turizmusa mitől lesz jobb, versenyképesebb.**

Észrevételek az anyag egyes fejezeteihez

Értékelés

Helyzetelemzés

- **Összességében elmondható, hogy nem teljes körű.**
- **Mindenütt kereskedelmi szálláshelyekről beszélnek nem veszik figyelembe, hogy ezek vendégforgalmában meghatározó a szállodák forgalma / a KSH adatai szerint, 2011-ben Budapesten, a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma 6.330 ezer volt, amiből 6.049 ezer, azaz 95,6 % szállodákban jelent meg. A forgalmat tekintve még dominánsabb a szállodák részaránya.**

- **Egyáltalán nem foglalkoznak Budapest turizmusának szezonálisával, illetve azzal, miként lehetne ezt csökkenteni.** Tudni kell, hogy fővárosunk turizmusának ez az egyik legnagyobb gondja, s jól látszik ez, ha versenytársainkhoz hasonlítjuk a szállodák teljesítményét. Pl. az STR riport szerint 2012 I. negyedévében – tehát a téli holtszezonban - a szállodák átlagos kihasználtsága Budapesten 42,7 %, Bécsben 56,2 %, Prágában 50,5 % volt. Az nettó átlag szobaár Budapesten 59,5 €, Bécsben 92,6 €, Prágában 65,5 €, a nettó REVPAR Budapesten 25,6 €, Bécsben 52 €, Prágában 33 € volt. **A szezonális csökkenésére – elsősorban a november – március közötti hónapok - keresletének élénkítésére kell stratégiát kidolgozni.** Ebben többek között az eseményturizmus / kongresszusi, kulturális, sport rendezvények / terén vannak nagy lehetőségek.
- Arra is fel kívánjuk hívni a figyelmet, hogy **olyan rendezvények, események szervezése, Budapestre hozása szükséges, melyek mérhetően nemzetközi vonzóképeségűek.** Az anyagban szerepel a Budapesti Karácsonyi Vásár, mint jelentős vonzóképeségű esemény. Anélkül, hogy ennek jelentőségét vitatni kívánnánk, **láttni kell, hogy a sikeresnek tartott Karácsonyi vásár ellenére december az egyik leggyengébb hónap Budapesten, s ez különösen akkor látszik, ha itt is a szállodák teljesítményét hasonlítjuk versenytársainkhoz.** Pl. az STR riport szerint 2011 decemberében a szállodák átlagos szobafoglaltsága Budapesten 49,7 %, Bécsben 70,9 %, Prágában 59 % volt. Az átlagos nettó szobaár Budapesten 59,4 €, Bécsben 103,9 €, Prágában 71,2 €, a nettó REVPAR Budapesten 29,5 €, Bécsben 72,6 €, Prágában 42 € volt. A számok önmagukért beszélnek.
- **Hasonlóképpen nem foglalkoznak azzal, hogy Budapesten – versenytársainktól eltérően – nagyon alacsony a szállodákban megszálló hazai vendégek aránya.** Ez fővárosunkban 14-15 %, Bécsben 20 % fölött van, mint a legtöbb európai fővárosban. **Stratégiai célként javasoljuk kitűzni a belföldi vendégforgalom arányának emelését.**
- Azt megemlítik, hogy a budapesti IFA bevételek az országos bevételeknek 20%-át (1,5 milliárd forint) teszik ki, de **nem beszélnek a Fővárosban jelentkező – ugyancsak az önkormányzatokhoz kerülő – iparűzési adóról. építményadóról,** amelyek mind a turizmus fontosságát igazolják az önkormányzatok szempontjából, azaz arra kellene, hogy ösztönözzék azokat, hogy támogassák annak fejlődését. Emellett **ezen adók ismételt emelése a Budapesten működő vállalkozások gazdaságos, fenntartható működését lehetetleníti el, mivel a bevételeik nemhogy emelkednének, hanem csökkennek, amint az a következő bekezdésben is látható.**
- **Tévesen azt írják, hogy a Fővárosban kisebb volt a turizmus visszaesése, mint országos szinten. Ez nem felel meg a valóságnak.** / KSH adatai szerint: az összes magyarországi szálloda bruttó szoba árbevétele 2007-ben 122.152 ezer Ft, 2011-ben 121.206 ezer Ft volt. Index: 99,2. %. Ugyanez Budapesten 2007-ben 71.108 ezer Ft-ot, 2011-ben 64.505 ezer Ft-ot tett ki. Index: 90,7 % .Az országos bruttó REVPAR 2007-ben 7.459.- Ft, 2011-ben 6.676.- Ft volt. Index: 89.5 %. Ugyanez Budapesten 2007-ben 12.201.- Ft, 2011-ben 10.032.- Ft volt. Index: 82.2 % / **A fővárosban tehát lényegesen nagyobb volt a válság hatása negatív hatása a turizmusra, mint országos szinten.**
- A Fővárosba utazó vendégek motivációját tekintve elsősorban a **city break, kongresszusi, érintőlegesen a kulturális turizmusról** beszélnek, illetve az **egészségturizmusban rejlő nagy lehetőségekről.** Ezen szegmensek egyikére sem hoznak adatokat. Nem foglalkoznak elég hangsúlyosan az eseményturizmussal. Így pl. a Puskás Ferenc stadion, stb. adódó lehetőségekkel. **Megemlítik a nagykapacitású Kongresszusi Központ tervezett megépítését, de**

- érthető módon – **konkrét beruházási döntés hiányában az ezen a téren meglévő potenciális lehetőségek kiaknázása bizonytalan.**
- **Véleményünk szerint** – ellentétben az anyagban leírtakkal – **indokolt, hogy Prágával és Béccsel hasonlítsuk össze Budapest turisztikai teljesítményét, hiszen azonos régióban levő, hasonló kulturális, történelmi hagyományokkal rendelkező, s nagyjából hasonló méretű városokról van szó.** Emellett természetesen el lehet végezni az összehasonlítást már városokkal, így Stockholmmal, Lisszabonnal is. Ha ezt meg tesszük, **ezeknél is érdemes a szállodai teljesítményeket összehasonlítani.** 2011-ben az STR riport szerint a szállodák átlagos szobafoglaltsága Budapesten 61,9 %, míg Lisszabonban 67,8 %, Stockholmban 69,9 % volt. Az átlagos nettó átlag szobaár Budapesten 63,7 € , Lisszabonban 88,5 €, Stockholmban 130,5 €, a nettó REVPAR Budapesten 39,4 €, Lisszabonban 59,9 €, Stockholmban 91,1 € volt. Budapest szállodáinak teljesítménye tehát ezekhez a városokhoz képest is lényegesen gyengébb. **Fel kell tenni a kérdést, hogy ezekben az összehasonlításra alkalmasabbnak tartott városokban, mi az oka a ottani szállodák lényegesen jobb teljesítményének .**
- **A szezonáltság Budapesten természetesen kisebb, mint vidéken,** - ami adódik a főváros abszolút nemzetközi vonzerejéből, az üzleti, a MICE turizmusból – **viszont versenytársainknál lényegesen erősebb, amint azt korábban bemutattuk.** A téli hónapokban Prágában, Bécsben stb. sokkal kisebb a visszaesés, mint Budapesten.
- **Egyértelmű a főváros hátránya a légitársaságokhoz képest, s ez láthatólag romlik a Malév csődjével, több interkontinentális járat / Delta, American Airlines, Hainan Airlines / megszüntetésével. A Liszt Ferenc repülőtér ebből adódó nehézségeit nyilvánvalóan súlyosbítja a napokban arra kivetett ingatlanadó.** Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy egyelőre még **nem látható egyértelműen a Malév csődjének, s az átrendeződő légiforgalmi piacnak a fővárosi turizmusra gyakorolt hatása.**
- Az Új Széchenyi Terv szerint a turizmusban 10 év alatt létrehozandó 300.000 új munkahelyet említik, mint lehetőséget. **Nem látszik, hogy ez reális lenne, még akkor is, ha nem tudni, hogy fenti – a Kormány által még 2010-ben megfogalmazott célkitűzésből – mennyi jutna a fővárosra.**
- **A hivatásturizmussal egyáltalán nem foglalkoznak,** pedig ennek szerepe jelentős Budapesten.

SWOT

- **Az erősségek között tévesen: növekvő turisztikai beruházásokról, szezontól független city break turizmusról, az egészségturizmus nagy potenciáljáról ír.** A turisztikai beruházások a fővárosban **elsősorban szállodai fejlesztésekben mutatkoztak meg, kevésbé az attrakciófejlesztésben.** Attrakciófejlesztésben lényeges előrelépés nem történt. A Budapest turizmusa szempontjából általános szakmai vélemény szerint fontosnak tartott **nagy kapacitású kongresszusi központ megépítéséről évek óta szó van,** de ismereteink szerint ebben lényeges előrelépés nem történt, **nem lehet tudni, mikor lehet ennek megvalósulásával számolni. A city break turizmusnak is jelentős a szezonáltsága, az egészségturizmus nagy potenciálját eddig –** legalábbis a főváros esetében - **megbízható kutatásokkal alátámasztott adatok nem igazolták.**

Versenytárs elemzés

- Lényegében rendben.

Vonzerőleltár

- **Látnivalók:** megemlítik a világörökségi helyszíneket, a fürdőket, az Állatkertet, a zsidó negyedet, a török emlékeket, a barlangokat, a Budai várat, Városligetet, a Belvárost, Óbudát, Ferencvárost, a MÚPA-t, Budafokot, Nagytétényt. / ? /
- **Nem beszélnek** az a Szépművészeti múzeumról, s általában a múzeumokról, az Operáról, a 2011-ben megnyílt Arany múzeumról stb.
- **Tevékenységek:** A főbb attrakciók között említik a Sziget Fesztivált, a Budapesti Tavasz Fesztivált, a Forma 1-et, a Budapest Maratont, a Nemzeti Vágtát, a Karácsonyi Vásárt, a gasztronómiai fesztiválokat.
- **Nem említik:** Budapest gazdag zenei életét, a Zsidófesztivált, az Őszi Operafesztivált stb.
Szórakoztató parkok: megemlítik a Vasúttörténeti parkot, az Állatkertet, a nemrég megnyílt Mini City-t, / ? / a Csodák Palotáját.
- **Nem említik a** Budapest közelében, Etyeken évek óta működő Korda stúdiót stb.
- **Az új beruházások között** írnak a tervezett nagy kapacitású kongresszusi központról, a Várnegyed felújításáról, de nem említenek számos tervezett olyan beruházást, melyek nyilvánvalóan gazdagítják Budapest turisztikai lehetőségeit, javítják a lepusztult városképet. **Így meg sem említik többek között a Zeneakadémia folyamatban levő-, az Erkel Színház tervezett felújítását, a Népstadion mellé tervezett Puskás stadion megépítését, a budai Duna partra elképzelt Rubik kocka múzeumot, a várhatóan 2014-15-ben befejeződő Metró építkezéseket, a Budapest Szíve program – amely a Belváros megújítását célozza – további folytatását, a Rudas, a Lukács fürdő már megkezdett, a Király fürdő tervezett felújítását stb.**

Stratégia és céltérkép

A leírt rövid, néhány soros bekezdésből **nem látszik melyek a számszerűsített célok, azokat hogyan kívánják** megvalósítani.

Mérőszámok

- Az anyagban javasolt **vendégéjszaka** mellett a kereskedelmi szálláshelyek, s ezen belül a **szállodák árbevétele, fajlagos mutatói lehetnek jó mérőszámok. Nem igaz az anyagban levő állítás, hogy az átlagárak és bevételek nőttek Budapesten.** Erről adatok az előzőekben.
- **Érdemes lenne az egyes Budapest turizmusa szempontjából fontosnak tartott szegmensek teljesítményét is követni.** /MICE, s ebből elsősorban a kongresszusi, konferencia résztvevők száma, az egészségturizmus stb. teljesítménye, fajlagos mutatói /
- A **turizmusban foglalkoztatottak száma, mint mérőszám elfogadható,** de az anyagban leírt 414 ezer fő országos adat, vendéglátással együtt. **Szükség lenne a fővárosi adatokra.**
- **Ismételten a gyógy és egészségturizmusban levő nagy lehetőségekről írnak.** Ezzel kapcsolatban **érdemes a következőkre felhívni a figyelmet:** 2011-ben országos szinten a szállodákban összesen 14.837 ezer vendégéjszaka realizálódott, amelyből 4.966 ezer, az összesnek 33,5 %-a jelent meg gyógy és wellness szállodákban. Ugyanakkor **Budapesten a 2011 évi összesen 6.049 ezer szállodai vendégéjszakából 442 ezret, azaz 7,3 %-ot**

regisztráltak gyógy és wellness szállodákban. Emellett az is köztudott, hogy a gyógy és wellness szállodákban eltöltött vendégéjszakák jelentős része – különösen Budapesten – olyan vendégekhez kapcsolódik, akik nem egészségturisztikai motiváció miatt laktak az ilyen típusú szállodákban. / MICE, corporate stb. /, azaz Budapesten az egészségturisztikai motivációval szállodákban megjelenő vendégéjszakák száma a 7,3 %-nak – véleményünk szerint - maximum annak fele, 3-3,5 % körül lehet. **Arra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre objektív felmérésből származó, megbízható adatok, hogy a fogászati, szépsészeti stb. turizmus céljából érkezők milyen nagyságú forgalmat generálnak a szállodákban.**

Feladatok

Brand és pozicionálás

3 féle pozicionálást javasolnak: kulturális – fürdő/ egészségturizmus – esemény, gasztronómiai központ. Ezzel egyet értünk.

Termékfejlesztés

A TDM-ek hangsúlyos megjelenésével, a Budapest TDM létrehozásával, a BudapestInfo Pontok, a kulturális turizmus fejlődésének elősegítésére a „Kultúra kártya” létrehozásával egyet értünk. Ugyanakkor felhívjuk a figyelmet, hogy a vállalkozások csak minimális mértékben terhelhetők tagdíjjal a TDM-ben való részvétel esetében. A bevezetni kívánt védjegyrendszer megítéléséhez további információkra van szükség. A szállodák esetében a Hotelstars mellett más védjegy bevezetését nem támogatjuk. Az anyagban leírtak szerint az egészségturizmus úgy fejleszhető, hogy a felszabaduló egészségügyi kapacitások külföldi vendégeket – főleg az USA-ból, Nyugat – Európából érkezőket – lássanak el, s ezen keresztül sikerül fékezni, megállítani a szakképzett egészségügyi személyzet elvándorlását. **Ez túl általános megfogalmazást. Konkrét tervek, projektek kellene ennek elérésére.**

A Duna és a rakpartok bekapcsolása - egyet értünk

- A Duna integrálása a városi közlekedésbe,
- Színvonalas hajóállomások létesítése. Ebből bevételek generálása. **Ez jó gondolat, de itt is adatokra van szükség, jelenleg milyen bevételek származnak ebből, s mi a cselekvési program a bevételek növelésére.**
- **Felvethető a yacht kikötők felújítása, létesítése.**

Prémium kategóriájú attrakciófejlesztés – egyet értünk

- Várnegyed, Várkert Bazár felújítása a Kormány programja szerint
- Várkabin projekt – **erre vonatkozóan további információk szükségesek**

Mini desztinációk bekapcsolása Budapest turizmusába - egyet értünk

- Dunakanyar,
- Gödöllő,

- Budapest Business Region

A közterületek rendbe tétele - egyet értünk

A kérdés, hogy fent felsorolt ügyekben mit tud, akar tenni a BDTM ?

Marketing és kommunikáció

Közös stratégia kidolgozását tartjuk szükségesnek az MTZRT-vel, a mérvadó szakmai szervezetekkel együttműködve.

BDTM Nonprofit kft. szerepvállalása

- Budapest nemzetközi pozícionálása / Budapest és Kultúra kártya kibocsátásával, a városba érkező vendégekkel való kommunikációval, látogatóközpontok működtetésével /
- Attrakciógondozás és fejlesztés/rendezvények szervezésével, a TDM rendszer hatékony működtetésével /

Monitoring

Javasoljuk, hogy a turizmus teljesítményének alakulására szolgáló mérőszámok meghatározásába , majd azok figyelemmel kísérésére állítsanak fel egy monitoring bizottságot a szakmai érdekképviseltek részvételével.